

Om Jan Jaap Rothuizen

Jan Jaap Rothuizen er andragolog og bachelor i filosofi, uddannet i Nederlandene og i Danmark. Han blev i 1983 ansat ved et socialpædagogisk seminarium. Med afbrydelser af ansættelser ved amt og kommune har han været knyttet til pædagoguddannelsen i 26 år. Mens dansk pædagogik åbnede en ny verden opstod der efterhånden også et behov for at knytte erfaringerne fra den danske pædagogik til en kontinental pædagogisk tradition, der kan gøre den danske pædagogik mere robust. I ph.d. Projektet følges dette spor. Jan Jaap er ansat som leder af videncenter for Pædagogik og Pædagogisk arbejde ved VIA UC.

Tid og sted for forsvaret

Afhandlingen forsvares d. 3 december kl. 13.00 til 16.00
Søauditorierne, Eduard Biermann Auditoriet (lokale 1252 – 204),
Vennelyst Boulevard 8, 8000 Aarhus C

Kontakt

Jan Jaap Rothuizen
E-mail: jjr@via.dk
Tlf.: 8755 3404

Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU)
Aarhus Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV

PÅ SPORET AF PÆDAGOGISK FAGLIGHED

Ph.d.-afhandling af Jan Jaap Rothuizen

AARHUS UNIVERSITET

PÅ SPORET AF PÆDA- GOGISK FAGLIGHED PÆDAGOGUDDANNELSENS DELTAGELSE I DET PÆDAGO- GISKE PROJEKT

I afhandlingen undersøges 1) hvordan “personlig udvikling” kunne udgå af pædagoguddannelsens formål, 2) hvordan den dimension netop er konstitutiv for pædagogik og 3) ad hvilke veje den pædagogiske faglighed fortsat kan få stemme og betydning

Afhandlingens tre dele

I afhandlingens første del undersøges de sidste 15 års uddannelsesreformer og deres betydning for pædagoguddannelsen. Gennem en analyse, der såvel har øje for kontinuitet og tradition som for en ny diskursiv praksis der omorganiserer menneskers selv- og omverdensforhold, peges der på dobbelttydigheder og ambivalenser. Eksempelvis rummer kompetencebegrebet dobbelttydigheden, idet det rummer så meget mere end det læringsudbytte der i reformernes tid eksplicit forbindes med det.

I afhandlingens anden del gennemføres en filosofihistorisk rekonstruktion af pædagogik som en disciplin, der er sammensat af initiering af barnet i den eksisterende verden, civilisationskritik og opfordringen til selvstændighed. Her undersøges også hvordan der i Jürgen Habermas', Hans-Georg Gadamer's og Michel Foucault's værk kan hentes inspiration til begrebsliggørelser, der kan aktualisere modernitetens tradition og give stemme til det aspekt af pædagogikken, der marginaliseres af den diskursive praksis, der sætter fokus på performativitet og læringsudbytte.

I afhandlingens tredje del fremhæves tre tilgange der kan styrke den traditionsbårne forståelse af pædagogik som mere end læringsudbytte. Der peges på “researching lived experience” gennem praksisfortællinger, på pædagogik som handlingsvidenskab og på pædagogik som en disciplin der ikke kan slippe for diskussionen om hvad god pædagogik er.

Ti teser

- I. Den diskursive praksis der kendetegner uddannelsesreformerne kan ikke undvære en resonans af det den marginaliserer.
- II. Pædagogik i pædagoguddannelsen har været båret af en kulturel selvforståelse, der ikke i særlig høj grad er udmøntet i en faglig selvforståelse.
- III. Forståelsen af pædagogik som sammensat af tvang, civilisationskritik og moralsk dannelse må tilskrives Immanuel Kant og gælder fortsat.
- IV. Kendskab til Det Pædagogiske Projekts figureringer øger beredskabet til at fremlægge pædagogiske ræsonnementer.
- V. Viden og færdigheder er ikke et tilstrækkelig grundlag for udvikling af et praktiske verdensforhold.
- VI. Ekstern tilpasning og intern integration er ikke et tilstrækkelig grundlag for udvikling af pædagogiske institutioner, herunder uddannelsesinstitutioner.
- VII. Den praktiske fornuft har frihed som forudsætning.
- VIII. Subjektivisering indebærer altid en befriende selvbeholdning.
- IX. Disciplinen pædagogik forholder sig til arbejdsfeltet pædagogik som en handlingsvidenskab; de to varetager samme interesse.
- X. Da pædagogikkens umistelige opgave ikke kan instrumentaliseres må pædagoger være pædagogiske – det kræver både mod og generøsitet.